

[Anna Westergaard.]

selve Eksamen. Her er Forholdet jo det, at der læses samme Pensa som i Gymnasieskolernes Klasser, medens der eksamineres i et væsentligt større Stof end for Gymnasieelevernes Vedkommende. Jeg er personligt helt enig med den højtærede Minister i, at et rimeligt og fornuftigt Eksamenssystem er langt at foretrække for et System, hvor Protektion og personlige Forbindelser let vil blive afgørende for Individets Placering i Samfundet. Men jeg vil dog henstille til Overvejelse, om det er nødvendigt med de strengere Eksamenskrav til Kursuseleverne end til Gymnasieeleverne. Man kender dog Kursuselevernes Standpunkt gennem mindst to Aar, har Aarsprøvebedømmelser og Prøveeksamen, og vil jo ikke indstille dem til Eksamen, hvis de ved alle disse forskellige Lejligheder gennemgaaende har vist sig uegnede til at gaa op.

Med disse Bemærkninger skal jeg paa det radikale Partis Vegne anbefale det foreliggende Lovforslag til velvillig og hurtig Behandling.

Undervisningsministeren (Hartvig Frisch):

Jeg vil gerne takke samtlige ærede Ordførere for den overordentlig velvillige Modtagelse, de har givet Lovforslaget, og som giver godt Haab om, at vi hurtigt kan naa til et Resultat paa dette vigtige Omraade.

Jeg er blevet spurgt om forskelligt, men vil i Enkeltheder ikke kunne besvare alle de Spørgsmaal, der er rettet til mig. Det ærede Medlem Hr. P. K. Thomsen spurgte mig, hvad en Student koster henholdsvis paa et Statsgymnasium og paa et privat Kursus. Hvis det ærede Medlem havde stillet mig Spørgsmaalet før denne Behandling fandt Sted, vilde jeg naturligvis have kunnet oplyse Tallene nu, men det er ikke Tal, jeg gaar med paa mig. Naturligvis kan det have en vis Interesse at se disse Tal stillet i Forhold til hinanden, og der kan nok blive Lejlighed til, at jeg over for det høje Ting kan fremføre en saadan Oplysning.

Jeg vil gerne sige til det ærede Medlem Fru Esther Malling Pedersen, at jeg paahørte med meget stor Interesse hendes Udredning vedrørende de mere generelle Opdragelsesproblemer. Jeg kan vel nok udtale, at det almene Problem vedrørende Barnets Opdragelse for saa vidt ikke har saa forfærdelig megen Forbindelse netop med Kursusundervisningen, for er der nogen Del af Undervisningen herhjemme som ligger fjernt fra Børneopdragelsen, er det netop disse Kursus, som i Almindelighed søges af Personer, som vi kan kalde voksne Mennesker, selv om der

naturligvis er enkelte i ret ung Alder, og dèr er det, at dette Problem om Aldersgrænsen kan melde sig. Men den væsentlige Bestanddel er voksne Mennesker.

Paa den anden Side vil jeg udtale min Glæde over at have faaet Lejlighed til at høre disse almene Betragtninger, som gik helt tilbage til gamle Platon, der blev citeret i Forbindelse med en Omtale af Spartanerne og Nazisterne. Det skal ikke helt nægtes, at den Platonske Tankegang angaaende Opdragelse og Undervisning unægtelig hviler paa Ensrettethed. Jeg forstod paa det ærede Medlem, at der egentlig var en vis Sympati for dette, at Samfundet paa en eller anden Maade skulde tilstræbe saadanne Ændringer — jeg forstod, at man samtidig skulde paa se, at det var Forældrene, der varetog Opdragelsen —, at det, man plejer at kalde Karakteropdragelsen, skulde faa en mere fremtrædende Plads i Skolerne. Der er vel Grund til, da det er et meget interessant Problem, der her rejses, navnlig naar det rejses med aktuelt Henblik paa den Situation, de demokratiske Lande staar i vedrørende Spørgsmaalet om Demokrati og Diktatur — jeg siger: der er vel Grund til at gøre den Bemærkning, at der ofte under de stærke Krav om Karakteropdragelse i Skolerne, naar det kommer til Stykket, skjuler sig enten religiøse eller nationale Tendenser, som ønsker at benytte Skolerne som et Paavirkningssted over for Eleverne. Dette er min Erfaring, i hvert Fald fra den store Debat under Besættelsestiden. Det var i det første Aar under Besættelsen ved de store Efteraarsmøder, som holdtes inden for de forskellige Skoleretninger, at Kravet om Karakteropdragelsen rejstes med en vis Begrundelse i det Forhold, at den danske Nation, der havde ladet sig besætte, ikke havde vist tilstrækkelig Karakter, og derfor burde Ungdommen karakteropdrages gennem Skolen. Dèr var det meget, meget tydeligt, at de Røster, der rejste sig, i Virkeligheden gav Udtryk for maskerede Tendenser i Retning af det, jeg nævnte: en nationalistisk eller religiøs Paavirkning af Børnene i Skolen. Og da nu det ærede Medlem, sikkert uden noget som helst Ønske i denne Retning, har rejst dette Spørgsmaal, vil jeg ikke undlade efter de Erfaringer, jeg gjorde dengang, i 1940, som min Mening at sige, at det er et uhyre interessant Problem, men at vi maa vogte os vel for at stille Krav, som før eller senere vil føre til, at de Børn, der gaar i Folkets Skole, og som i et Land, hvor vi har Undervisningspligt, jo af Forældrene maa udleveres til Folkets Skole, af meget velvillige